

Obchodný zákonník – aktuálne problémy

Martin Maliar

Október 2014

Obchodné právo v SR 2010-2014

- Projekt Singapur
- Akčný plán Boja proti daňovým podvodom
- Pomoc „start-upom“ – nový typ obchodnej spoločnosti?

Kodifikácia akcionárskych dohôd (tag-along, drag-along)

Obchodné právo v SR 2010-2014

- Nevyriešené problémy

- úprava koncernového práva

- likvidácia spoločností

- efektívnosť exekučných konaní – vyhlásenie o majetku

Novela OBZ 2014

- parlamentná tlač 1125 (www.nrsr.sk)

Akčný plán boja proti daňovým podvodom

- zriadenie registra diskvalifikovaných osôb
- prepracovanie fiduciárnych povinností členov štatutárnych orgánov
- sprísnenie podmienok v zákone o konkurze a vyrovnaní
- právny základ pre rozlíšenie dvoch typov s.r.o. – s povinným základným imaním presahujúcim určitú sumu a so základným imaním 1 euro ale sprísnenými podmienkami pre tvorbu a udržanie základného imania
- spresnenie postavenia a pravidiel pre nakladanie s majetkom osôb, ktoré uplatňujú vylučovacie právo (výhrada vlastníctva) v rámci zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii tak, aby sa zabezpečila efektívna ochrana ich práv;
- reakcia na podnety aplikačnej praxe.

Financovanie obchodných spoločností

- **A) debt financing**

- pôžička/úver spoločníka spoločnosti
- obmedzenia skrytých nepeňažných vkladov (§ 59a OBZ, §196a OBZ)

- **B) equity financing**

- vytváranie základného imania vkladmi spoločníkov
- zákaz vrátenia vkladu
- §179 ods. 2 OBZ
- §123 ods. 2 OBZ

Financovanie v hroziacom úpadku

Hroziaci úpadok?

Definícia?

§ 4 ZKR

Dlžník je povinný predchádzať úpadku. **Ak dlžníkovi hrozí úpadok**, je povinný prijať bez zbytočného odkladu vhodné a primerané opatrenia na jeho odvrátenie. Ak je dlžník povinný účtovať, je povinný sústavne sledovať vývoj svojej finančnej situácie, ako aj stav svojho majetku a záväzkov tak, aby mohol včas zistiť prípadnú hrozbu úpadku a prijať opatrenia, ktoré hroziaci úpadok odvrátia.

§ 3 ods. 1 ZKR – *prezumpcia úpadku*

Ak dlžník podá návrh na vyhlásenie konkurzu, rozumie sa tým, že je v úpadku.

Financovanie obchodnej spoločnosti v hroziacom úpadku

Definícia predĺženia - § 3 ods. 3 ZKR

Základné znaky

- ten, kto je povinný viesť účtovníctvo
- má viac ako jedného veriteľa
- hodnota jeho záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku (záporné vlastné imanie)

Korektívy

- **A) Going concern principle** - pri stanovení hodnoty záväzkov a hodnoty majetku sa vychádza z účtovníctva alebo z hodnoty určenej znaleckým posudkom, ktorý má pred účtovníctvom prednosť a prihliadne sa aj na očakávateľné výsledky ďalšej správy majetku, prípadne očakávateľné výsledky ďalšieho prevádzkovania podniku, ak možno so zreteľom na všetky okolnosti odôvodnene predpokladať, že bude možné v správe majetku alebo v prevádzkovaní podniku pokračovať.
- **B) Rule of absolute priority** - do sumy záväzkov sa nezapočítava suma záväzkov, ktoré sú spojené so záväzkom podriadenosti, ani suma záväzkov, ktoré by sa v konkurze uspokojovali v poradí ako podriadené pohľadávky.

Financovanie v hroziacom úpadku – de lege ferenda

Hroziaci úpadok (kríza kapitálovej spoločnosti)

- pomer vlastných zdrojov krytia majetku k cudzím zdrojom (Leverage)
(8%)

- zodpovedný podnikateľ v stave krízy spoločnosť dofinancuje, alebo podnikne opatrenia na reštrukturalizáciu záväzkov, prípadne požiada o vyhlásenie konkurzu (povinnosti v ZKR)

- zákaz vrátenia úveru nahradzujúceho vlastný kapitál počas krízy

Osobitné povinnosti členov štatutárnych orgánov počas krízy:

- v súlade s požiadavkami potrebnej starostlivosti urobiť všetko, čo by v obdobnej situácii vynaložila iná rozumne starostlivá osoba v obdobnom postavení; najmä bez zbytočného odkladu zvolať najvyšší orgán spoločnosti, vypracovať návrh vhodných a primeraných opatrení na prekonanie krízy a predložiť ho na rokovanie tohto orgánu.

Kríza

Základné pravidlo

Úver alebo obdobné plnenie, ktoré mu hospodársky zodpovedá, ktoré spoločník poskytne spoločnosti, ktorá sa nachádza v kríze = plnenie nahradzujúce vlastné zdroje

Kríza

Dotknuté spoločnosti

- 1. spoločnosť s ručením obmedzeným,
- 2. akciová spoločnosť,
- 3. komanditná spoločnosť, ktorej komplementárom nie je aspoň jedna fyzická osoba.

Negatívne (nie):

- banka, inštitúcia elektronických peňazí, poisťovňa, zaistovňa, zdravotná poisťovňa, správcovská spoločnosť, obchodník s cennými papiermi, burza cenných papierov a centrálny depozitár cenných papierov

Kríza

Dotknutí spoločníci

- a) ten, kto má priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 20% na základnom imaní spoločnosti alebo hlasovacích právach v spoločnosti alebo má možnosť uplatňovať vplyv na riadenie spoločnosti, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu;
- b) na základe konania v zhode medzi
  - 1. osobami s podielom podľa písmena a) menším ako 20%, ak ich účasť na konaní v zhode spolu presahuje rozsah podľa písmena a), alebo
  - 2. osobou s podielom podľa písmena a) menším ako 20% a osobou, ktorá je so spoločnosťou spriaznená podľa osobitného predpisu upravujúceho konkurzné konanie, ak ich účasť na konaní v zhode spolu presahuje rozsah podľa písmena a),“.
- c) tichým spoločníkom, ktorý sa na podnikaní podieľa vkladom vyšším ako 20% hodnoty základného imania.

Kríza

Zákaz vrátenia plnenia nahradzujúceho vlastné zdroje

(1) Plnenie nahradzujúce vlastné zdroje, spolu s prípadným príslušenstvom, či zmluvnou pokutou, nemožno vrátiť, ak je spoločnosť v kríze, alebo ak by sa do krízy dostala v dôsledku vrátenia takéhoto plnenia. V konkurze alebo v reštrukturalizácii možno nárok na vrátenie plnenia prihlásiť ako pohľadávku.

(2) Plnenia, ktoré boli poskytnuté v rozpore so zákazom podľa odseku 1 sa musia spoločnosti vrátiť. To platí rovnako aj vtedy, ak sa tieto nároky voči spoločnosti uspokojili započítaním, speňažením zálohu, exekúciou alebo obdobným spôsobom. Za vrátenie plnenia ručia spoločne a nerozdielne členovia štatutárneho orgánu, ktorí vykonávali funkciu v čase jeho poskytnutia a v období, v ktorom spoločnosť nárok na vrátenie plnenia neuplatňovala.

Spoločnosť s ručením obmedzeným

- bude možné založiť aj so základným imaním 1 euro,
- nízko vlastnými zdrojmi kapitalizovaná spoločnosť bude spoločnosťou povinnou uvádzať výšku ZI a jeho rozsah splatenia na obchodných dokumentoch
- osobitné pravidlá pre rozdeľovanie zisku, vlastných zdrojov a transakcie s konfliktom záujmov (§ 123a, § 123b)

Spoločnosť s ručením obmedzeným

§ 123a

- (1) Po dobu trvania spoločnosti nemôže spoločnosť spoločníkom vrátiť vklad.
- (2) Za vrátenie vkladu sa nepovažujú platby spoločníkom poskytnuté pri znížení základného imania alebo pri rozdelení iných vlastných zdrojov za splnenia podmienok podľa § 179 ods. 3 a 4.
- (3) Vrátením vkladu je aj plnenie poskytnuté spoločnosťou na základe právneho úkonu dojednaného medzi spoločnosťou a osobou podľa § 67c ods. 2, týkajúceho sa majetku spoločnosti, ktorý je vo vzťahu k spoločnosti dojednaný za menej výhodných podmienok ako sú obvyklé v bežnom obchodnom styku, a to v rozsahu, ktorý zodpovedá rozdielu oproti podmienkam ako sú obvyklé v bežnom obchodnom styku.

§ 123b

- (1) Plnenie poskytnuté v rozpore s § 123 a 123a sa musí spoločnosti vrátiť. Za vrátenie plnenia ručia spoločne a nerozdielne konatelia, ktorí vykonávali funkciu v čase jeho vyplatenia alebo vrátenia a v období, v ktorom spoločnosť nárok na vrátenie plnenia neuplatňovala a o tejto povinnosti s príslušnými okolnosťami vedeli alebo museli vedieť.
- (2) Nárok spoločnosti podľa odseku 1 môže uplatniť vo svojom mene a na vlastný účet veriteľ spoločnosti, ak nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku spoločnosti. Ak je na majetok spoločnosti vyhlásený konkurz, uplatňuje nároky správca.“

Niektoré ďalšie zmeny

(§ 66 ods. 2) Ak nedošlo k vzdaniu sa funkcie na zasadnutí orgánu spoločnosti, ktorý je oprávnený vymenovať alebo zvoliť nového člena orgánu, vzdanie sa funkcie musí byť písomné a podpis musí byť úradne osvedčený.

(§ 152a) Preskúmanie návrhu zmluvy o splynutí alebo zmluvy o zlúčení spoločností audítorom alebo znalcom ustanoveným súdom zo zoznamu vedeného podľa osobitného predpisu (ďalej len "nezávislý expert") podľa § 218a ods. 2 až 4 sa vyžaduje len vtedy, ak o to požiada niektorý zo spoločníkov spoločností podieľajúcich sa na splynutí alebo zlúčení, **alebo ak aspoň jedna z týchto spoločností je v kríze**

Register diskvalifikácií

Okresný súd Žilina

- Rozhodnutie súdu v konkurznom konaní alebo trestnom konaní.
- Výpis z registra diskvalifikácií sa odošle bezodkladne súdom, ktoré vedú obchodný register, v ktorom je vylúčený zástupca zapísaný